I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюру: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 15. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го СІЧНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 26, 1967 No. 15. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Середа, 25-го січня, 1967

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ФЕДЕРАЛЬНОГО РЕЗЕРВОВОГО БАНКУ в Ню Йорку Алфред Гесс заявив, що всіми можливими способами треба старатися про те, щоб зменшити дефіцит ЗДА в платничому балянсі з закордонними державами. Гесс промовляв на зборах Товариства Банкірів Нюйоркського Стейту. Він домагався, щоб американські бизнесмени добровільно зменшили висоту висилки долярів поза кордони ЗДА. Коли не буде добровільного обмеження висилки долярів за кордон, то треба буде скористуватися меншим злом і зарядити зменшення числа долярів висиланих за кордон ЗДА, бо це буде краще від більшого зла, щораз більшого дефіциту в платничому балянсі з закордонними країнами.

ДИРЕКТОР ФЕДЕРАЛЬНОГО БЮРА ІНВЕСТИГАЦІЙ Дж. Едгар Гувер і далі противиться тому, щоб Сенат ратифікував договір про те, щоб ЗДА відкривали свої консуляти в СССР, а взаміну за те СССР мав би право мати свої консуляти в цій країні. Конвенцію про нові консуляти схвалив Конґрес два роки тому, але Сенат її досі не ратифікував, бо Гувер висловися проти цього, кажучи, що нові совєтські консуляти будуть осідком посиленої шпигунської акції комуністів у ЗДА. Тепер Гувер поновив свої застереження в цій справі, бо Уряд хоче, щоб Сенат таки ратифікував цю Конвенцію. За ратифікацію висловився державний секретар Дін Раск. Еф Бі Ай, казав Гувер, не робить політики, тільки дбає про безпеку цієї країни.

НА ЗБОРАХ ГОЛОВ СТЕЙТОВИХ Республіканських Комітетів в Ню Орлінсі в Луїзіяні найбільше уваги присвятили справі єдности Республіканської Партії під час виборів в 1968-му році, бо від цього залежатиме успіх найближчих президентських виборів. На цій нараді перед вели два републіканські губернатори, вибрані поважною більшістю в листопаді 1966-го року: Клод Р. Кірк із Флориди, Вінтроп Рокефеллер із Аркенсо і сенатор Говард Г. Бейкер із Теннессі. Є велике розходження між південними республіканцями і їхніми демократичними однопартійцями з півночі. Республіканці покладають великі надії на сенатора республіканців із Массачусетс негра Едварда В. Брука, бо він є доказом на те, що Республіканська Партія прихильно ставиться до негрів.

КОЛИШНІЙ СЕНАТОР ҐОЛДВОТЕР назвав заяву сенатора - демократа Дж. В. Фулбрайта найбільшою дурницею, якої ніхто не може поважно брати, бо тепер немає найменших виглядів на те, щоб можна було закінчити війну у В'єтнамі за допомогою припинення бомбардування. Голдвотер щойно вернувся з В'єтнаму і твердить, що ЗДА не мають таких військових успіхів, які змусили б Північний В'єтнам до переговорів. Фулбрайт домагається, щоб ЗДА домагалися від Південного В'єтнаму почати переговори з Північним В'єтнамом. Ґолдвотер каже, що ЗДА вже виграють війну у В'єтнамі, але мусять збільшити там воєнні дії.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ КОМУНІСТИЧНОГО ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ ГО ЧІ МІНГ „ЗАПРОСИВ" президента Джансона, щоб той приїхав до столиці тієї країни з своєю дружиною, доньками, лікарем і кухарем, але „без адміралів і генералів"; Го Чі Мінг мав заявити, що він, як „старий революціонер", ґарантує своєю честю, що президентові Джансонові нічого злого у Північному В'єтнамі не станеться. Таку вістку привіз із Ганою один із трьох пацифістичних духовників, які їздили туди, — рабін Абрагам Файнберг з Торонта. Але він сам застерігся, що те „запрошення" не мало на увазі мирових переговорів та що надії на замирення у В'єтнамі марні.

154 КИТАЙСЬКІ СТУДЕНТИ ВІД'ЇЗДЯТЬ З ПАРИЖА, відкликані комуно-китайським урядом, щоб вони взяли активну участь в „культурній революції". Ті студенти й студентки мали в Парижі свій гуртожиток в 14-ох помешканнях у великому мешкальному будинку, а студіювали вони здебільша французьку мову й літературу.

ФІЛІППІНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ФЕРДИНАНД МАРКОС БОРОНИВ у своєму зверненні про Стан Нації у парляменті тісне пов'язання американської й філіппінської закордонної політики супроти південної Азії та зокрема В'єтнаму. Він твердив, що „приявність Америки" в Південній Азії необхідна і для безпеки Філіппін. Безпосередньо після тієї його промови, відвезли президента Маркоса до шпиталю, де його оперували на запалення жовчевого мішочка. Післяопераційний стан Маркоса задовільний.

У ПРЕСОВОМУ ОРҐАНІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ ІНДОНЕЗІЙСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ ПОЯВИЛАСЬ СТАТТЯ з гострим випадом проти президента Сукарна. Йому закидається одверто, що він, Сукарно, дістав був повідомлення про запляноване прокомуністичний державний переворот напередодні тієї спроби в жовтні 1965 року та схвалив був той плян, а коли під час тієї невдачної спроби вбито шістьох видатних індонезійських генералів — легковажно висловився про те вбивство. Загально вважають, що внедовзі або арештують Сукарна, або бодай позбавлять його президентського посту.

У МЮНХЕНІ ПОЧАВСЯ СУДОВИЙ ПРОЦЕС проти колишнього генерала т. зв. елітарної ґвардії СС Вільгельма Гарстера, який був командантом гітлерської поліції в окупованій німцями Голляндії. Йому закидають відіслання 80.000 голляндських жидів до кацетів смерти до Польщі. Між тими жертвами була й 15-річна дівчина Анна Франк, що її щоденник, знайдений після її смерти в кацеті, став одним із найславетніших похмурих документів проти гітлерівського режиму. Разом з Вільгельмом Гарстером на лаві підсудних є його кол. помічник у Голляндії Вільгельм Цепф і Ґертруда Сльоттке. Гарстер відсидів був 6 років в'язниці у Голляндії, але в Західній Німеччині перейшов денацифікаційний процес, аж поки за знайденими документами — знову арештували його.

ЧЕСЬКІ КОМУНІСТИ НЕ СПОДІВАЛИСЯ гострої реакції американських властей на арештування чехами американського громадянина чеського роду Владиміра Казана-Комарека: він вертався з Москви через Париж до Америки, але той літак зумисне скеровано до Праги, де на летовищі арештувала його заздалегідь попереджена чеська поліція. ЗДА у відповіді припинили видавати візи до ЧСР промисловцям, професорам і туристам. Тепер чеські комуністи витягають з архіву різні старі претензії до Америки.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ЗДА І КАНАДИ ВІДЗНАЧАЮТЬ УРОЧИСТО РОКОВИНИ 22 СІЧНЯ

Балтимор, Мд.

Балтимор, Мд. (кб) — В неділю 22-го січня 1967 р. місцева українська громада урочисто відзначила роковини проголошення Державної Самостійности й Соборности України. В усіх українських церквах відбулися богослуження в намірені українського народу. Вечером в 6-ій год. в переповненій залі ІВКА відбулася заходами Відділу УККА і при співучасті місцевих організацій Святочна Академія, яку започатковано Американським гимном, що його відіграла на фортепіяні О. Стасюк (УМІ). Уривки з IV Універсалу відчитав А. Татчин. Проклямації Дня Української Незалежности губернатора Мериленду Т. Товса і посадника м. Балтимор Т. МкКелдіна відчитала Ірка Хархаліс. Святочну Академію відкрив короткою промовою голова місцевого Відділу УККА д-р Дмитро Кострубяк, який підкреслив, що світлі дати 22 січня 1918-19 рр. завжди зберігатимуть свою живу і актуальну вартість для українського народу. Святочну доповідь виголосив генерал - хорунжий Аркадій Валійський, який говорив про Акти 22-го січня, як найбільш важливі події в новій історії України, події, які засвідчили перед цілим світом, що український нарід прагне державної незалежности, цієї державности завзято боронив, що він перший почав боротьбу проти комунізму та поніс перші жертви в цій боротьбі. Доповідач закликав до єдности, любови і соборности, що до них зобов'язують дати 22 січня і лицарі-герої, які згинули на полі слави. З черги квартет студенток (О. Лучишин, М. Поліщук, Л. Пісецька і У. Стельмах) при акомпаніяменті М. Хмілевської відспівав дві пісні: Р. Купчинського: „Ой, чого ж ти зажурився".. і М. Гайворонського: „Синя чічка". Пластун Олег Гудима віддеклямував С. Орлюка: „На Софійській Площі". Ірена Марковська при фортепіяновому супроводі М. Хмілевської відспівала сопранові сольові пісні: Д. Січинського: „У мене був коханий край", К. Стеценка: „Плавай, плавай лебедонько" і А. Гнатишина „Жита". Декламацію поеми М. Вереса: „Універсал" виголосила Зеня Чорна (СУМА). Вкінці міш. хор ООЧСУ під управою проф. Миколи Кормелюка та при муз. супроводі Любомира Кормелюка, відспівав три пісні: В. Божика: „Вперед!", М. Фоменка: „За волю Вітчизни" і „Молитву" з „Запорожця за Дунаєм", аранж. Я. Барнича. Академію закінчено спонтанним співом „Ще не вмерла...". Віньєту програмок виготовив Теодор Кузьмів. З нагоди Січневих Роковин появилося чергове число відновлених „Балтиморських Вістей УККА".

Йонкерс, Н. Й.

Йонкерс. — З ініціятиви управи відділу ООЧСУ, що її очолює Михайло Шашкевич, ще в місяці грудні 1966 року покликано комітет для підготовки свята державности. У склад комітету увійшли представники діючих установ і організацій міста Йонкерсу, а очолив його голова відділу Товариства Колишніх Вояків УПА Мирослав Климко. Старанням згаданого Комітету в четвер дня 19 січня ц. р. відбулася зустріч представників комітету з посадником міста Йонкерсу Д-р Джеймс О'Рурке на якій дівчата СУМА і Пласту в українських народних одягах вручили історію України в англійській мові та українську кераміку. Під час цієї зустрічі посадник підписав проклямацію Українського Дня і призначив д-ра Віктора Пацлавського почесним посадником міста Йонкерсу на день 22 січня. В рямках святкувань, в дні 21 січня 1967 о год. 5.40 по пол. з радіовисильні ВФАС передано спеціяльну програму, яку підготовив член комітету д-р Олег Сохан, присвячену актам самостійности і соборности. В неділю дня 22 січня відбулася святочна церемонія піднесення українського прапору на щоглах міської ратуші. Акту піднесення під спів національних гимнів американського і українського доконали хорунжі, колишні вояки УПА в присутності посадника міста, стейтового сенатора та суддів п. Г. Ленді і Томи Мек Спедона. Організовану учать взяли члени станиці Пласту та осередкуСУМА і понад 500 українських громадян. Вперше в історії українського життя міста Йонкерсу святочна академія відбулася в судовій залі міської ратуші. Програму свята почато молитвою, що її провів Всч. о. Павло Бумбар, а Михайло Ґудзоватий, станичний місцевого Пласту і Роман Глушко, булавний відділу СУМА прочитали акти проголошення самостійности і соборности. Програмою свята проводив поручник Роман Федірка. Промовляли голова комітету Морослав Климко в українській мові, а д-р Олег Сохан в англійській мові.

Проклямацію у країнського дня проголосив посадник міста Д-р Джеймс О'Рурке та вітав присутніх із святкуваннями дня самостійности і соборности. З промовами витупали приятелі українців: теперішній стейтовий сенатор, а колишній посадник міста Йонкерсу Джан Е. Флінн та головний суддя Г. Ленді.

З окремим словом звернувся до приявних почесний посадник міста д-р Віктор Пацлавський. В мистецькій частині брали участь: Оксана Климко із СУМА і Софія ра".

Мейор міста Йонкерсу Джеймс О. Рурк (зліва), та почесний мейор д-р Віктор Пацлавський, підписують проклямацію Дня Української Незалежности. За ними стоять (з ліва): поручник пол. Роман Федірка, д-р Олег Сохан, М. Шашкевич — голова відділу ООЧСУ, М. Климко — голова свят. Комітету, пластунка-юначка Христя Возняк і юначка СУМА Христя Шашкевич.

Торонто, Онт., Канада

Торонто, Канада (О. Т.) — У неділю 22 січня відбулось у виповненій по береги (понад2.700 місць) найбільшій концертовій залі Торонта, Мессей Голл, заходом Відділу КУК у Торонті величаве свято Державности Соборности України для відзначення пам'ятних державних актів з 22 січня 1918 і 1919 років. На це свято явилися численно не лише старші громадяни, але й молодь, зокрема пластова в одностроях і зі своїми прапорами. Поміж гістьми — не-українцями були м. і.: член федерального уряду, міністер національної оборони Пол Гелієр, лідер консервативно - прогресивної партії в оттавському парляменті посол Михайло Стар, представник уряду провінції Онтаріо, міністер суспільної опіки Іван Яремко, посадник Торонта Вілльям Деннісон, контролери міської управи Торонта пані М. Кемпбел і Дж. Маркс та ін. Приявним на святі був теж президент Централі КУК і президент ПАУК о. прелат д-р Василь Кушнір, що затримався в Торонті в переїзді до Вінніпеґу із Ню Йорку, де в останніх днях брав участь у конференції ПАУК у справі скликання Світового Конґресу Вільних Українців. Програма свята була на високому мистецькому рівні, а саме свято пройшло дуже успішно.

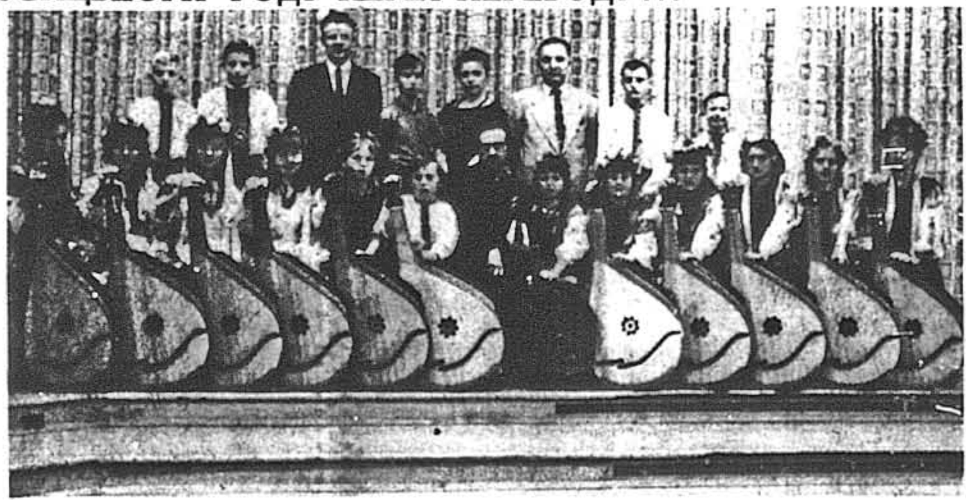
Вотервліт, Н. Й.

Вотервліт, Н. Й. (Р. М.) — Завдяки добре розплянованій роботі місцевого відділ УККА Свято Державности у цій невеликій громаді над Годсоном випало величаво. Протягом кілька днів місцева преса повідомляла, що українці готуються до відзначення Роковин 22-го Січня. День перед святом газети помістили фото Української Делеґації у посадника міста та підписання ним з тої нагоди проклямації, а в гарно зредаґованій статті подано точне пояснення того Свята для українців.

22-го Січня на ратуші міста Вотервліт гордо повівав український прапор. В день Свята в місцевій церкві відслужено Молебень в наміренні Українського Народу. Програма Свята була цікава і добре підготована. Свято відкрив місцевий парох о. Б. Волошин, Иосиф Филяк відчитав проклямації губернатора стейту і посадника міста і виголосив доповідь англійською мовою, в якій підчеркнув обов'язок тут роджених українців включитися в працю для визволення України. Згодом виступив мішаний хор з піснею „Не здавить ворог нас" муз. Я. Ярославенка. Оркестра Музичної Школи Я. Кушніра виконала марш „Карпатські Січовики" Китастого. Цікавою і доброю точкою у програмі була доповідь українською мовою Теодора Ракочого. З черги провідник молоді СУМА, В. Кошикар відчитав наказ дня і члени відділу збірно віддеклямували „Гимн Американських Українців" Щурата. Хор школи св. Николая у супроводі Оркестри відспівав „Марш України" муз. Китастого. Опісля молодша танцювальна група „Верхвина" вивела по-мистецьки гопак із сольовими виступами. Пан Я. Кушнір, що вклав найбільше праці в підготову цього Свята, як диригент оркестри і хорів, відчитав резолюції в справі арештів культурних діячів в Україні. Резолюції прийняли присутні одноголосно. Мішаний хор відспівав „Геть, вороги, з України" муз. Гнатишина. Національним гимном закінчено Свято.

Сеньківська з Пласту та хор ім. Лесі Українки під орудою п. Олександра Кулинича.Вдалу академію закінчено відспіванням „Не по-

КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ...

На фото: Школа бандуристів ім. Костя Місевича при 42 Відділі ООЧСУ в Гемпстеді під керівництвом свящ. Сергія Кіндзеравого-Пастухів (сидить по середині). Фото зроблене на початках заснування школи весною 1966 р. в кількості 12 бандур. Сьогодні школа нараховує 18 бандур, хлопців і дівчат. За короткий час свого існування школа бандуристів дала три концерти на терені Гемпстеду і околиці. Тепер школа підготовляє репертуар, присвячений 50-літтю Української Національної Революції і 25-літтю УПА.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАПРОПОНУВАВ БЮДЖЕТ В СУМІ $169.2 БІЛЬОНА

Вашинґтон. — Президент Джансон 24-го січня вніс до Конґресу проєкт бюджету на фінансовий рік, що почнеться 1-го липня 1967. Державні видатки передбачені в сумі 169.2 більйона дол., прибутки у висоті 167.1 більйона дол., отже дефіцит мав би виносити 2.1 більйона дол. Новий бюджет у прибутках є на 17.3 більйона більший від цьогорічних, а видатки на 15.6 біль. дол. більші в порівнянні з 1967-мим роком. В цьогорічному бюджеті є така зміна, що він обіймає також ті всі фонди, що ними опікується Федеральний Уряд: фонди соціяльного забезпечення, будови автострад та інші. Звичайний бюджет, без цих фондів, запропонований на 1968-ий рік у видатках на 135 більйонів дол., а у прибутках на 129.9 більйона, отже дефіцит передбачений на 8.1 більйона дол. З кожного доляра, який Уряд дістане від платників податків, 42 центи будуть від особистих податків, 20 центів від корпорацій, 25 центів з інших податків, а решта з інших джерел. Уряд видасть із кожного доляра 31 цента на оборону, 26 центів на соціяльне забезпечення, а решту на інші державні витрати. На війну у В'єтнамі призначено з кожного доляра 13 центів (ці витрати є в рубриці на оборону). Зі загальної суми видатків у висоті 172.4 більйона на оборону призначено 76.8 більйона; на Департамент Здоров'я, Виховання і Добродійности — 46.6 більйона дол.; на відсотки від державного заборгування — 6.9 більйона дол.; на міжнародні справи 5 більйонів дол.; на космічну програму — 5.3 більйона; на торгівлю і транспорт — 6.9 більйона; на ветеранів — 6.7 більйона дол.; решта на інші федеральні видатки. Уряд дістане прибутків із особистих податків — 73.2 більйтона дол., з податків від корпорацій — 33.9 більйона, з податків від надмірних прибутків — 26.4 більйона, з мита від імпортованих товарів — 2.1 більйона дол., решта прийде з інших прибутків державної скарбниці. Президент запропонував збільшити прибуткові податки, особисті і від корпорацій, на 6 відсотків в порівнянні з цьогорічними податками. Представники обидвох партій в Конґресі, Демократичної і Республіканської, заявили, що запропонований Урядом бюджет є зависокий, і що його треба буде зменшити, головним чином коли йде про видатки на внутрішні потреби. Але при зменшуванні витрат на домашні цілі виринають поважні труднощі, бо конґресмени й сенатори радо зменшували ті витрати, які призначені для не їхніх виборчих округ, обстоюючи, щоб не зменшувати видатків на округи, які вони репрезентують. Республіканці обіцяють зменшити видатки на програму так званого великого суспільства, яку сильно підтримує президент Джансон та численні демократичні члени Конґресу. В минулих роках члени Конґресу збільшували видатки, які запропонував Уряд, а цього року вони обіцяють їх зменшувати. Конґрес матиме важку працю при схвалюванні нового бюджету.

„Президент" СССР Микола Підгорний прибув з відвідинами до Італії

Рим. — „Президент" Совєтського Союзу, формально голова Верховного Совєта Микола Підгорний прибув у вівторок 24 січня ц. р. з офіційними відвідинами до Італії. Це перша офіційна візита голови російської імперії від часу, коли у 1909 році приїхав був туди цар Микола II. Підгорного вітали на летовищі з парадою, при звуках 21 гарматнього стрілу, італійський президент Джузеппе Сараґат, прем'єр Альдо Моро, всі члени італійського уряду й деякі члени дипломатичного корпусу з деканом того корпусу, архиєпископом Каольо Ґрано, амбасадором Апостольської Столиці при Квіринали. Підгорний прилетів на чолі 22-членної делеґації, в якій є видатні представники совєтського світу науки, торгівлі і технології. Італійський президент Сарраґат і Підгорний, який говорить всюди тільки по - московськи, обмінялись куртуазійними заявами про потребу тіснішої співпраці для добра обох тих країн і світового миру. Під час вечірнього бенкету у честь Підгорного у Квіринальському палаці Підгорний застерігся, що тісніша співпраця між СССР і Італією не буде звернена „проти будь - кого третього". На понеділок 30 січня ц. р. визначено авдієнцію Підгорного у Папи Павла VI — це будуть перші відвідини у Папи такого високого совєтського „достойника". Підгорний має в пляні відвідати Турин, Міляно, Венецію і Неапіль. Італійська поліція змобілізована для його охорони, тим паче, що напередодні його приїзду вибухла підкинена бомба в головній кватирі італійської компартії у Римі.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПРОФ. БОРИС МАРТОС ВИГОЛОСИТЬ ДОПОВІДЬ В УВАН

Ню Йорк. — Комісія УВАН для устійнення фактів і дат з Українських Визвольних Змагань влаштовує доповідь проф. Бориса Мартоса про „Стан української справи напередодні революції 1917 року". Відбудеться доповідь в суботу 28 січня 1967 р. о 5-ій год. веч. в залі УВАН при 206 Вест 100 вул. в Ню Йорку.

КОНЦЕРТ ДЛЯ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ УЧЕНИМ

Ню Йорк. — Фонд ім. Дм. Дорошенка для допомоги українським ученим при УВАН у ЗДА влаштовує в неділю 29 січня ц. р. о год. 3.30 по пол. у великій залі Академії концерт з творів сучасних українських композиторів у вільному світі та західньо - европейських композиторів. У програмі концерту візьмуть участь: Ганна Шерей — меццо - сопрано при акомпаніяменті Калини Чічки Андрієнко, проф. Ом. Омельський — піяно, Маргарита Леськів — арфа, Юрій Савицький — піяно та Марк Сидорак — піяно. Крім творів західньоевропейських композиторів будуть виконані твори І. Білогруда, О. Бобикевича, В. Грудина О. Кошиця, З. Лиська, І. Недільського, О. Омельського, І. Соневицького, А. Рудницького, М. Фоменка, С. Шпеха.

ПРЕМ'ЄРА „ПОПЕЛЮШКИ" У ВИКОНАННІ БАЛЕТНОЇ ШКОЛИ РОМИ ПРИЙМИ

Ню Йорк. — Новий український балет на три дії „Попелюшка" у виконанні Балетної Школи Роми Прийми-Богачевської, музика Ігоря Соневицького, буде вперше виставлений дня 26-го лютого о год. 3.30 по пол. в залі Фешен Інституту оф Текнолоджі в Ню Йорку. Участь бере 60 осіб.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Помилкові ілюзії

У своєму зверненні про Стан Унії президент Джансон залишився вірним своїй традиції — казати при таких нагодах усім добре слово і кожному щось обіцяти. Тінь на ті обіцянки впала від признання, що бюджет на 1966/67 рік матиме дефіцит 9.7 більйона дол., а на 1967/68 р. — 8-1 більйона. Подібний оптимізм Президент виявив у плянах закордонної політики на найближчий час: він запевняв, що Америка житиме з усіма в згоді, при чому поминув союзників, а говорив багато про — комуністів.

Президент Джансон заявив: „треба не продовжувати холодну війну, а закінчити її" і вичислив цілу низку актів, що їх Уряд вже перевів або хоче перевести, щоб доказати Совєтському Союзові і іншим комуністичним країнам добру волю Америки — співіснувати і співпрацювати з ними. Отож — пожвавлення торговельних взаємин, — скасування заборони вивозити цілий ряд виробів і матеріялів, що їх донедавна називано стратегічними, — базований тільки на „слові" договір з СССР про заборону користуватись космічним простором для збройних цілей, — уділювання довготермінових торговельних кредитів сателітним країнам, — консулярний договір з СССР. Однак, шпилем віри президента Джансона, що й Москва зі свого боку також щиро й без задніх плянів піде на співіснування та співпрацю з Америкою, є відмова Джансона від продукування антиракетних ракет, що їх большевики встановлюють уже довкола Москви. Джансон вірить, що йому вдасться переконати Совєти, щоб вони припинили розбудову протиракетної оборони і розпочали разом із ЗДА частинне роззброєння, — мабуть, теж „на слово".

Президент Джансон і його найближчі дорадники „вірять" і „сподіваються", що не тільки Москва та її европейські сателіти, але й Пейпінґ та Ганой змінять свій теперішній підхід і стануть миролюбними та льояльними партнерами Америки. Ці сподівання дивні і тривожні на тлі дійсности: висилання Москвою щораз нових ескадриль МІҐ-ів і протилетунських ракетних з'єднань до Північного В'єтнаму, ведення пропаґанди ненависти супроти Америки московською і пейпінґською пресою та проголошування вірности принципові „визвольних воєн" однаково Москвою, як і Пейпінґом. Рузвелт у Ялті, Трумен у Потсдамі і в Кореї, Айзенгавер у Кемпі Дейвіда і Кеннеді у кубинсько - ракетній кризі — всі чотири попередні Президенти гірко розчарувались у своїх сподіваннях щодо Москви. Президент Джансон повторює їхню помилку.

Наївні пропозиції

Голова сенатської Комісії для закордонних зв'язків Дж. В. Фулбрайт здобув собі вже світову марку, як упертий опонент в'єтнамської політики президента Джансона і палкий прихильник якмога тіснішої співпраці ЗДА з СССР та іншими комуністичними країнами. Минулого року великого шуму наробила одна з його промов, виголошена на терені Джан Гопкінс - університету в Балтиморі, Мд., в якій він характеризував американську закордонну політику, як „ароґанцію сили". Голоси обурення проти такої образливої для Америки дефініції не відстрашили сенатора Фулбрайта від вибору саме тієї фрази „ароґанція сили" на заголовок книжки, зміст якої складається з його статтей і промов з ділянки закордонної політики. У відділі „Альтернатива для В'єтнаму" сенатор Фулбрайт формулює власну рецепту, як розв'язати В'єтнамську проблему й закінчити там війну.

Він схоплює ту програму у вісьмох точках, які насправді є віддзеркаленням уґодівської філософії з повним легковаженням таких „дрібниць", як дійсна воля народів, комуністичні аґресивність і імперіялізм, забріханість і віроломність комуністів. Пропаґуючи реалізм у політиці, Фулбрайт виявив у тих 8-ох точках В'єтнамської програми повну відірваність від дійсности і наївність. Тавруючи „ароґанцію сили", сенатор Фулбрайт водночас радить не рахуватися з теперішнім південнов'єтнамським урядом, як опозиційним супроти переговорів на базі рівного з рівним із підпільно - революційною організацією В'єтконґу і рекомендує стилем колоніялістів просто поставити на місце того уряду — більш слухняні американцям маріонетки.

Ось так, сен. Фулбрайт вимагає, щоб сам південнов'єтнамський уряд переговорював з терористами - повстанцями, а Америка — „приєдналася" до тих переговорів, припиняючи водночас бомбардування Північного В'єтнаму і обмежуючи наземні воєнні дії. ЗДА, каже Фулбрайт, повинні обіцяти відкликання всіх своїх збройних сил з В'єтнаму і разом з В'єтконґом, Північним В'єтнамом та комуністичним Китаєм приготовити „самовизначення" Південного В'єтнаму. При невдачі мирних зусиль — ЗДА мають зосередити свої війська у Південному В'єтнамі в деяких укріплених базах і не втручатися до відносин у решті тієї країни, доля якої Фулбрайта не цікавить.

I. Світ

МАО ВИКЛИКАВ БУРЮ

Усунутий в 1958 р. від активної праці і керівництва китайською комуністичною партією її голова Мао Тсе-тунґ перебув сім років у затишку, переглядаючи свої писання та перевіряючи свої теорії. Це відокремлення від активної участи в політичному житті країни було результатом провалу започаткованого ним руху — „великий скок уперед".

Спроба за допомогою того „скоку" зробити з Китаю комуністичну країну, привела до перебрання адміністрації людьми, які знали Китай, його спроможності і вміли щось робити. Але терпець у Мао ввірвався, і він вийшов зі свого „затишку", бо все ж є офіційним головою партії і одним з її основоположників.

Повернувшися до влади, Мао разом із найближчими друзями взявся згідно з своїм пляном творити з Китаю країну „чистого комунізму". Цей плян зустрівся з спротивом більшости партійного апарату, який за сім років устиг глибоко закоренитися в промислових та господарських осередках країни, зокрема в Шангаї, Нанкіні, Кантоні, Ханькоу і Тянтзіні. За той час поширено торгівлю із закордоном, щоб дістати машини та потрібні матеріяли для модернізації промисловости, і в значній мірі розвинено та скріплено комунокитайські впливи серед колишніх колоніяльних країн Азії та Африки.

Але невміння, нерозуміння ментальности та звичаїв чужих народів привели до цілого ряду невдач і навіть вигнання китайських „дипломатів" з цілого ряду країн, де вони підготовляли „визвольні революції". Рівночасно загострювались відносини з Москвою.

Можливо, що зовнішня політика Китаю знаходилась під впливами прихильників Мао. Твердити цього ми не можемо, але за це говорять деякі факти.

Двотисячолітнє виховання в ідеях Конфуція, все ще міцні родинні зв'язки впливають на китайську комуністичну адміністрацію. Адже тільки 35-40 років проминуло від того часу, коли абсолютними володарями в Китаї були місцеві воєнні лорди, здебільша губернатори провінцій або командувачі військових округ.

Такі особи, як маршал Чжан Тсо - лін, генерал У Пей - фу і генерал Ма у внутрішній Монголії, часто навіть іґнорували центральний уряд. Як приклад, згадаємо договір з СССР про спільну адміністрацію Китайсько - Східньої залізниці в Манджурії: підписано його у Мукдені тоді, коли Чіянґ Кай - шек уже розпочинав свою акцію ліквідації комуністів.

До речі, комуністичну партію творилося всупереч офіційного договору з центральним урядом партії Гоміндану, при чому активну ролю в тому відігравали совєтський посол М. Бородін та його військовий дорадник маршал „Гален" - Блюхер. Уряд Чіянґ Кай - шека своєчасно довідався про цю шахрайську політику, і в зв'язку з тим переведено арешти, а в совєтській амбасаді у Пейпінґу вчинено трус. „Робітнича акція" в Шангаї зазнала повного розгрому.

Тепер центром опозиції до політики Мао та його заступника, військового міністра Ліна є кола, які спираються на робітничі та селянські маси. Влада по малих містах знаходиться у місцевих людей —партійних провідників, які мають тісні зв'язки з населенням. Отже, щось подібне, як влада генералів у 20-их роках.

Мао і Лін не мають більшости в Політбюрі партії. Якби його тепер скликано, напевно Мао та його прибічники були б усунені від керми влади. Але Політбюро не скликається, і Мао старається забезпечити собі контролю партії через розпочатий у серпні м. р. рух „червоної ґвардії" — т. зв. „культурну революцію", що виявляється в масових доносах, провокаціях та усуненні з партійного апарату противників Мао та його групи. Серед партійних діячів є гостра опозиція супроти військового міністра Ліна, бо китайці завжди з неприязню наставлені до війська. А військо займає певний невтралітет, хоч деякі впливові генерали виразно не погоджуються з ідеями Мао, „основою всього життя".

Китайські комуністи не встигли створити сильного апарату політичної поліції, як то було в СССР, бо в Китаї немає традицій опріччини Івана Грізного або царської „охранки". Тому про масові таємні арештування та переслідування не чути.

Знавці китайських справ вважають, що про договореність між ворогуючими таборами комуністичної партії не може бути мови, але й громадянської війни, принаймні в близькому часі, чекати не можна. Однак, події йдуть так швидко, що годі їх передбачити.

Центр спротиву „культурній революції" знаходиться в Шангаї і спирається на робітничій масі та місцевому партійному керівництві. Його виразно підтримують президент Лю Шао-чі та генеральний секретар партії Тенґ Гся-пінґ. Позиція прем'єра Чу Ен-лая не з'ясована.

Охоплена розрухами, величезна країна котиться до господарського хаосу. Усі політичні й економічні здобутки, досягнуті за останні п'ять років, нівечаться, престиж Пейпінґу за кордоном розхитується, впливи на комуністичні організації інших країн заникають, — бо хто ж буде рахуватися з партією, яка неспроможна сама собі дати лад.

Москва з найбільшою увагою стежить за подіями в Китаї, напевно, здаючи собі справу з того, що щось подібне може статися також і в СССР.

І тому в Кремлі гарячково працюють над консолідацією своїх впливів серед комуністичних партій світу, стараються усунути всяку можливість для когось непокликаного стати „непомильним" ідеологічним провідником.

Події в Китаї напевно матимуть значний вплив на війну в В'єтнамі, яку проводить Америка проти комуністів і до якої щораз більші симпатії виявляються серед невтральних країн Азії.

Внаслідок останніх подій у Китаї, на кордонах Індії і Тибету запанував спокій. Можливо, матимуть вони вплив і на пакістано - індійські взаємини.

УССР під мікроскопом

УКРАЇНСЬКА МОВА В УКРАЇНІ

„Що сказано про Україну на 5-му з'їзді письменників України" — так назвав свою, уважно опрацьовану доповідь письменник і літературознавець проф. Василь Чапленко, виголошену в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку 20 січня. І, повідомивши назву, відразу ж додав: „І чого не було сказано на тому з'їзді" . . .

Ідімо слідом за дослідником, який присвятив багато часу, вивчив немало джерел, щоб намалювати для несповна . 20-ти (на Ню Йорк!) слухачів повну трагізму картину боротьби України за рідну мову в останніх роках, її успіхи і поразки.

Проф. В. Чапленко дійшов до висновку, що боротьба за українську мову закінчиться аж тоді, коли розвалиться імперія. Чому такий висновок? Здавалося б, що стан справи якоюсь мірою покращав. В „обороні прав рідної мови" виступив навіть (уперше від часів Скрипника!) генеральний секретар ЦК КПУ П. Шелест, на тому ж таки з'їзді письменників, що відбувся в Києві 16-19 листопада 1966 р. Та й інші промовці були куди відважніші, обороняючи мову українського народу в Україні...

До того ж у 5-му з'їзді взяли участь не тільки письменники, а й перекладачі, і представники дитячої літератури... Навіть виявилось, що пишуть тепер в УССР українською мовою 553 письменники, члени Спілки, хоча за національністю в тій Спілці є лише 521 українець чи українка. Але виявилось також, що росіян у Спілці письменників УССР є 98, а російською мовою, як рідною, пишуть 123 „українські письменники". Жидів входить до Спілки 72, але жидівською мовою пишуть лише 18 осіб... Вже кілька цих статистичних даних вказують, що „не все гаразд у Данськім королівстві", бо знаходиться дедалі більше мовних пристосуванців до вимог „старшого брата".

Але Шелест — після заяв центральних імперських журналів, зроблених лише кілька років тому (і не відкликаних) про злиття мов, — заявив на київському з'їзді, що, мовляв, партія виховує „всіх радянських людей" у глибокій пошані до здобутків „усіх народів". І далі: „Треба бережно . . . ставитись до нашої рідної української мови"... Вже з десять років у совєтській українській пресі то один автор, то другий ставив таке домагання, але якщо таку заяву робить партійний намісник чи губернатор в УССР Шелест, то, очевидно, він її наперед узгіднив у Москві. З благословення партії говорив на цю ж тему письменник Ю. Козаченко, лаючи в той же час „закордонних панів-націоналістів", які ніби перекручують правду, кричать про гноблення української мови і культури... Набрався трохи відваги і голова Спілки О. Гончар...

Але та „відвага" стати бодай натяками в обороні рідної мови свого народу з'явилася в офіційних промовців далеко не так спонтанно, як у кількох молодих поетів. Вона з'явилась, бо в кількох статтях у московській „Правді" дано „сиґнал" про обережне ставлення і шанування усіх мов, але — „на даному етапі". Це значить, що коли „даний етап" мине в розумінні Москви — труднощі політичного характеру з Китаєм, з країнами - сателітами тощо — тоді знову з'явиться на московському обрії, як було за Хрущова, якийсь Агаєв і заявить усім „націоналам", щоб вони кидали рідні мови і переходили на російську, в ім'я „добра комунізму".

Від 1963 р. притихли безоглядні й відверті русифікатори, бодай змовкли їхні голоси в пресі, і ніби почався „справедливий ленінський курс". Але, сказав проф. В. Чапленко, — „і ленінізм у совєтському тлумаченні може бути різний", на даному етапі такий, на іншому — інший...

Та навіть і за такої певної зміни, у зв'язку з внутрішнім тиском - вимогами і політичними ускладненнями для Москви з закордоном, — ні один з письменників у Києві не наважився відверто виступити проти русифікації шкільництва в УССР, не наважився згадати про русифікацію — культурне народовбивство — наших людей на Кубані, в підсовєтській Азії, на Зеленому Клині.

„Совєтський Союз — це тоталітарна держава, і націонали змушені там оглядатись на всі боки", — ствердив Василь Чапленко, підкреслюючи, що в СССР панує розпаношений „русский дух". Росіяни почувають себе господарями в Україні, але українці не почувають себе вдома навіть в УССР.

Ніхто на з'їзді не виступив проти недавньої ліквідації філіялу Академії Наук УССР у Львові, де той філіял мав український характер — і перенесення його на зрусифіковану Донеччину, де він буде провадити свою працю вже не українською мовою. Ніхто з письменників не міг у поневоленому Києві (це не означає, що ніхто й не подумав) домагатися проголошення української мови — державною мовою в УССР, хоча О. Гончар і згадав, що треба було б ужити „державних заходів" відносно української мови.

Але, „щоб вдаватися до державних заходів — треба мати державу", сказав доповідач, треба мати державні кордони. Цього немає — і тому носії української мови призначені наперед більш чи менш відважно змагатись за її існування, домагатись, просити, натякати і... чекати на нові „укази" із столиці імперії.

Тому й дійшов проф. Василь Чапленко до кінцевого висновку, що боротьба за українську мову в Україні закінчиться лише з розвалом совєтської імперії.

(Сис)

Тарас Гунчак

ВІД ЗАДУМУ ДО ЧИНУ

Як автор „приватної ініціятиви", про яку писала „Свобода" і до якої нав'язав свої зауваги проф. О. Андрушків у статті „Ще одна приватна ініціятива" („Свобода", ч. 241), яку підхопила і прийняла певні рішення Екзекутива УККА, уважаю за відповідне подати ширше свої думки в цій справі.

Безпосередньою причиною бажання діяти було болюче усвідомлення того, що в обличчі московської систематичної політики культурного, а то й біологічного нищення українського народу наша спільнота у вільному світі не зареаґувала і не реаґує на це так, як повинна. Коли горіли пам'ятки української минувшини в Києві, ми з притаманною нам ревністю дискутували над питанням: „Зустрічатись чи не зустрічатись?" Коли большевицькі окупанти обезголовлюють український нарід, засилаючи найкращих його синів до концтаборів, ми дебатуємо.

Виринає питання: чи дійсно допомагаємо ми українському народові у його нерівній боротьбі нашою поставою, чи тільки виправдуємо себе і нашу політичну кволість бойовими резолюціями?

Треба признати, що міжнародна політична ситуація не є для нас сприятливою. Це тому, що західній світ і Совєтський Союз послідовно прямують до мирного співіснування. Оскільки питання суверенної України є дразливим, великі держави не хочуть його заторкувати.

Українська спільнота в діяспорі не сміє оплакувати долю свого народу, організуючи академії, а мусить, зрозумівши гірку дійсність, шукати нових шляхів активної боротьби. Політика — це мистецтво можливого, її форма, динаміка, а то й напрям дуже часто змінюються і, залежно від тонкости відчуття, державні і політичні діячі вміють її використовувати в своїх цілях. Ті, що оцінюють політичні акції з точки зору доктрини чи догми, не мають шансів на успіх в бурхливому вирі життя.

Як політичній спільноті нам не залишається широкого вибору. Ми мусимо діяти в існуючій коньюнктурі і не мріяти про щось, чого немає. Навіть у цих невідрадних обставинах можна надіятися на певні успіхи, якщо змобілізувати публічну опінію в бажаному напрямку.

Кремлеві тепер залежить на зближенні з Заходом. Щоб запевнити собі певний успіх у своїй політиці співіснування, Москва всякими способами маскує свою імперіялістичну політику у відношенні до не - російських народів. Українська спільнота повинна використати цю обставину, маніфестуючи перед світом дійсний стан в Україні. Робити це треба, очевидно, без жадного ненависницького патосу супроти інших народів, а в обороні природних прав України. Якраз тепер найкраща для цього нагода. Акція за велику ціль може допомогти нам і на внутрішньому відтинку. У спільній дії ми зможемо легше віднайти діялог, позбутися маразму внутрішньої боротьби, яка виснажує наші сили, затемнює наш розум, відвертає нашу увагу від суті справи і цим робить нас менш ефектовними в обороні української справи.

Акцією на часі був би широко зорганізований протест проти переслідування діячів української культури, про що своєчасно повідомляла „Свобода". Для цього треба:

— Створити центральний діючий комітет, який координував би цю акцію.

— Створити потрібні місцеві комітети.

— В січні і лютому ц. р. перевести маніфестаційні зібрання.

— Зібрати в кожному стейті якнайбільше підписів проти насильства, що відбувається на Україні, і піти з ними та з відповідною документацією до сенаторів та губернаторів; старатися при тому передати добре удокументовані резолюції до часописів — по змозі через впливових людей.

— Зібрати всі підписи і вислати їх до Центрального комітету, який би передав їх через спеціяльну делеґацію на руки Президента держави або його заступника.

— Копії всіх цих підписів передати на руки генерального секретаря Об'єднаних Націй.

— Закінчити акцію стотисячною маніфестацією-протестом перед будинком Об'єднаних Націй в Ню Йорку. В маніфестації повинно взяти участь також українське духовенство, яке в кінці її відправило б молебінь за український нарід.

Про всі ці пляни має бути поінформована англомовна преса і телевізія.

Маніфестація - протест повинна відбутися в березні під кличем: „Не скує душі живої і слова живого!" Нав'язуючи до колоніяльного варварства царів у відношенні до України, ми гідно вшанували б пам'ять Тараса Шевченка, протестуючи проти варварства большевицької Москви.

Хочеться вірити, що наші політичні провідники знайдуть спільну мову, щоб гідно провести в життя задумане діло. Цим вони докажуть, що вони гідні нашого довір'я, і що народна справа стоїть понад усіма фракційними інтересами.

ПАМ'ЯТНИК Д-РОВІ В. КІЖИКОВІ

Як інформує Антін Кецко, у Реґенсбурзі, в Зах. Німеччині, постав громадський Комітет для збірки фондів і встановлення пам'ятника на могилі адвоката з Янова, поручника УГА, політв'язня д-ра Володимира Кіжика, який помер у 1965 р. в тому місті, „закінчивши своє повне терпінь та самопосвяти для других життя". Головою ГКомітету є О. Проскурницький. Для бажаючих підтримати той добрий задум подаємо адресу, куди посилати пожертви на банкове конто:

Bayerische Hipotheken und Wechsel Bank-Filiale Regensburg, Landshuter str. Konto No. 2238. — La Petryschyn P. Grabstein Dr. Kizyk.

Володимир Жила

СТУДІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ВІЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(2)

Проф. д-р Яр Рудницький викладав про методологію етимологічних дослідів. Його виклади справили замітне враження на студентів семестру й дали багато для зрозуміння його методи, як також ним вживаної етимологічної формули. Доцент О. Сулима-Блохин викладала про початки української новелі в XIX ст. В своїх викладах, які відзначалися схематичністю, вона з глибоким знанням обговорила новелістичну творчість Григорія Квітки-Основ'яненка й Пантелеймона Куліша. Доцент д-р О. Воропай, автор праці „Звичаї нашого народу" (етнографічний нарис), прочитав кілька викладів про Франка як етнографа й фольклориста, а також про етнографію як науку про націю. Виклади його були цікаві й присвячені детальному розглядові етнографічних зацікавлень І. Франка.

Викладач д-р Г. Васькович говорив на тему „Українське національне виховання". Його лекції були глибоко продумані й корисні для студентів семестру й для курсантів. В УВУ викладала цього літа лекторка МкҐілл Університету, в в Монтреалі, мґр. Люба Жук. Вона говорила про Миколу Лисенка й українську народну творчість у музичній літературі. Виклади її були всесторонньо продумані й ілюстровані відповідними піснями з пластинок. 10-го серпня на її виклад прийшла численна німецька студійна група по питанням Східньої Церкви під проводом пралата проф. д-ра Ціґлера. Мґр Жук негайно переключилась у своїй лекції з української мови на німецьку й дала гостям коротке резюме про М. Лисенка й його музичну творчість. Свої заключення вона ілюструвала уривками з творів Лисенка, передрукованими з пластинок. Це коротке резюме справило на гостей добре враження і після закінчення викладу вони щиро дякували ректорові й викладачці за щиру й теплу зустріч.

В університеті викладали також молодші викладачі, деякі вперше в своєму житті. Викладач д-р І. Жеґуц дав декілька викладів про слов'янофільство в Галичині й на Закарпатті в другій половині XIX ст. Виклади цього молодого науковця були зразковими щодо організації матеріялу й багатства. Дуже цінними були також виклади другого молодого українського науковця д-ра К. Митровича, який говорив про початки філософії в Україні. На цих літніх курсах викладав також д-р Б. Осадчук-Кораб, який минулого літа отримав свій докторат в УВУ. Він мав два виклади про соціологію в Східній і Західній Европі. В рямцях літнього навчання дав на УВУ один виклад проф. д-р Яр Славутич про українських письменників Канади. В своєму викладі він подав найосновніший матеріял і обговорив творчість трьох письменників і поетів. Професор д-р О. Кульчицький мав три години консультації в справі малих риґорозів з історії філософії і структуральної психології. Він подав методологічні вказівки для підготови цих предметів. Його замітки, не зважаючи на обмежений час, торкалися всіх основніших проблем, які треба було опрацювати, та внесли потрібну систему й порядок в працю студентів.

На Правничому факультеті студенти філософічного факультету прослухали декілька лекцій В. Орелецького про участь української делеґації у версальських мирових переговорах після першої світової війни. Матеріяли, які подавав проф. Орелецький, є мало відомі, але рівночасно важливі для зрозуміння неуспіху української делеґації в цих переговорах.

Крім викладів, Філософічний факультет влаштував для студентів і курсантів три доповіді, що відбувалися у вечірні години по п'ятницях. Професор МкҐілл Університету, в Монтреалі, Радослав Жук виголосив доповідь на тему „Питання стилю в українській церковній архітектурі". Цю доповідь він ілюстрував діяпозитивами. Доцент д-р М. Гоцій доповідав на тему „Головні вияви мистецтва України й його місце в світовому мистецтві". Свою доповідь він також ілюстрував діяпозитивами. Третю доповідь на тему „Франко-ономаст", виголосив мґр. Володимир Жила.

З рамени Ректорату УВУ й Української Вільної Академії Наук відбулася 3-го липня ювілейна академія для відзначення 80-ліття з дня народження бувшого ректора УВУ, відомого вченого теоретика адміністраційного й державного права, проф. д-р Юрія Панейка. Головну доповідь виголосив проф. д-р Юрій Бойко, в якій він ґрунтовно обговорив заслуги й наукову працю ювілята. 20-го липня відбулася друга зустріч з проф. д-р Юрієм Панейком, на якій після привітання ювілята голова ЦПУЕН мґр. А. Мельник вручив йому грамоту почесного члена Української Еміґрації в Німеччині, як вияв признання українців за довголітню наукову та суспільну працю для українського народу. На цій зустрічі від українського студентства привітав проф. Панейка мґр. Володимир Жила, який підкреслив його заслуги для студентства, якому він беззастережно віддав свої творчі роки життя, виховавши численні кадри фахівців адміністраційного й державного права.

Під кінець липня адміністрація УВУ зорганізувала для студентів і курсантів екскурсію до мюнхенських музеїв під керівництвом доц. д-р М. Гоція. Ця екскурсія була успішна і про неї довго згадували учасники. Д-р Степан Чорній, мґр Микола Дупляк і я під кінець семестру мали можливість відвідати разом з д-ром Гоцієм Стару Пінакотеку. Там ми багато скористали з його цінних пояснень окремих картин німецького й европейського мистецтва. 9-го серпня університет провів для учасників літнього навчання екскурсію в баварські Альпи до Гогеншенав біля Фісену, район Ґарміш Партенкірхену. Учасники літнього навчання відвідали під проводом мґра Вол. Дідовича також українські установи на Дахауерштрасе й Будинок Визвольного Руху на Цепелінерштрасе.

11-го серпня, на закінчення курсів українознавства, відбулася прощальна зустріч учасників навчання, професури, адміністрації університету з українським громадянством Мюнхену. На цю зустріч запрошено основоположника Пласту професора д-ра Олександра Тисовського з родиною і мґра Теодора Данилова з дружиною, які прибули тоді з Відня в пляні відзначення 80-ліття проф. Тисовського організацію Пласту. На цій зустрічі з коротким словом виступали ректор проф. д-р В. Орелецький, декан Філософічного факультету проф. д-р Полонська-Василенко та доц. д-р М. Гоцій. Вони привітали представників грома-

(Закінчення на стор. 3)

НОВІ КНИЖКИ

Нові спогади про визвольні змагання

(Осип Станімір. Моя участь у визвольних змаганнях 1917 - 1920, Торонто, 1966, ст. 192)

Час від першої світової війни, повний подій великої історичної ваги, можна назвати епохальним. В тому часі на нашому відтинку відбуваються революційні зміни і остаточне оформлення національного стремління, щ ототожнюється з беззастережним змаганням до здобуття і закріплення своєї власної від нікого незалежної держави.

Не легко прийдеться майбутньому історикові належно з'орієнтуватися в цьому хаосі записок і документів, щоб представити факти без упереджень, вільні від всяких суб'єктивних насвітлень.

В останньому часі появляється на нашому книжковому ринку багато різних видань на різнородні теми. Можна між ними найти цінні речі.

Та не можна тут пристосувати безоглядно гострий критерій бо тяжко людині вийти поза межі свого власного „Я", тимбільше тій одиниці, яка перший раз у житті і то часто в старшому віці зважується випустити на публічний форум свою оформлену ддумку.

Дуже радо повітали ми нововидану книжку відомого з визначніших боєвих старшин Української Армії, — інж. Осипа Станіміра у формі споминів під титулом „Моя участь у визвольних змаганнях". Перечитав я її докладно з увагою і насолодою два рази, бо не хотів нічого переочити і пропустити. Я вглублювався в опис деяких моментів з заміром огорнути належно цілість, щоб мати повний образ подій. Мушу отверто признати, що книжка ця зробила на мене позитивне враження.

Автор зумів в приступній, живій формі, з прецизією представити перебіг подій тих часів, а мав до цього великий матеріял. Як старшина — командант відповідав за утримання одного з тяжчих відтинків боєвої лінії нашого тодішнього фронту, а саме групи „Хирів". Цей відтинок стояв безнастанно під гострим напором ворога, що за всяку ціну обороняв залізничий шлях Перемишль - Городок-Львів, щоб не стратити постачання свого фронту із Заходу. Пізніше автор був співучасником різних тоді передбачених і непередбачених подій. Як чільніша одиниця мусів часто занимати визначні пости, як командувати корпусом чи очолювати різні делеґації в переговорах з противником, що були не раз в гострім протиріччі з його особистим національним і політичним наставленням.

Він мав безпосередну змогу виробити собі певний погляд на дії того часу. Тепер доповнив усе з перспективи минулих десятиліть і поділився з нашим загалом у формі споминів. Часто наводить факти, що мали місце поза обсягом його безпосередньої діяльности, але вони без якоїнебудь фантазії і відповідають правді.

Читаючи ці спомини, сучасник мимоволі переноситься в ті часи, збуджуючи в собі той духовий настрій, в якому знаходилась тоді ціла суспільність нашої вужчої батьківщини. Кожний з молодшого покоління, якщо має в собі дещо почуття патріотизму, мусить збудити в собі подив і признання для тих, які ставили свідомо і беззастережно все, включно з своїм молодим життям, на жертовник святої ідеї: здобуття власної незалежної Держави.

Крім опису подій помістив автор низку своїх власних цінних спостережень і заключень. Вони мають тим більше значення, що не висказані безпосередно по закінченні подій, і автор, підносячи світлі моменти, висуває в ім'я правди також багато неґативів того часу, зазначуючи на вступі, що на помилках треба вчитись, щоб їх вруге не повторювати. Не хочу писати панеґірик, для цілости мушу присвятити пару слів особі самого автора.

Людина високо освічена, культурна та талановита. Один з тих тихих героїв, що їм належить признання і подяка за їх обильну народну спадщину. При цьому характеризує його небуденна шляхетна риса, а саме особиста скромність, питома тільки дійсно визначнішим одиницям. Тяжко, на перший погляд, одно з другим погодити, знаючи умовини, сере яких автор виріс, легко це зрозуміти

Уродженець Поділля, син національно свідомих батьків, мав щастя, що замолоду попав під вплив одного з визначніших тогочасних народовців-священиків, св. п. о. Михайла Світенького, довголітнього пароха села Ладичин, повіт Тернопіль. О. Світенький, як знаменитий промовець, був по св. п. о. Лежегубськім, другим українським Золотоустим. Неабиякий був промовець, коли його прошено з села Ладичин до Львова попрощати на вічність упавшого від пострілу кулею в боротьбі за український універвитет св.п. Адама Коцка. Це один з тих священиків, що розумів недоліки нашої суспільної структури. Він болів над браком нашої світської інтелігенції, а виразом цього хай послужить факт, що при стрічі з кимбудь із священиків мав звичай питати, скільки студентів має він в свойому селі? Відповідь, яку діставав, була мірилом оцінки національної вартости даного священика, — як українського громадянина.

Цих пару слів доброї згадки кидаю при цій нагоді місто китиці квітів на могилу цього непересічного громадянина-патріота.

Вплив цього чільного громадянина дався виразно позначити на його улюбленцях, якими все піклувався, між іншими і на авторі цих споминів, у якого на протязі його тернистого життьового шляху не захитались вщіплені за молодих літ тверді, непохитні основи, а саме нерозбіжність між мораллю християнською і національною, та велика любов і прив'язання до всього, що рідне.

Від активних учасників, на різних ділянках всеенародного життя, від молоденьких та старших віком свідків цього незабутнього часу — належиться щира подяка авторові за його цінну працю.

інж. С. П.

Загальні збори корпорації „Філядельфія Юкрейнієн Нешенелс"

13-го січня відбулися в приміщеннях УСО „Тризуб" перші Загальні Збори уділовців корпорації „Філядельфія Юкрейнієн Нешенелс". Збори відкрив заслужений діяч „Тризуба" Олександер Яремко, після чого вибрано президію зборів у складі:: В. Посполита — предсідник, ред. С. Микитка — містопредсідник та Р. Беднарський — секретар.

Адв. В. Петрик відчитав судовий декрет про затвердження Корпорації, а мґр. Ю. Прокопишин відчитав статут в перекладі на українську мову. На запити відносно деяких точок статуту вичерпно відповідали мґр. Ю. Прокопишин та предсідник зборів. С. Микитка заявив, що він займеться приготуванням до друку українського перекладу статуту.

Після цього збори вибрали Дирекцію Корпорації у складі: С. Бриндзей, А. Гаврилів, С. Іськів, О. Яремко, М. Юрчак, М. Кічуга, В. В. Корчинський, Я. Козак, М. Коженьовський, Я. Кухтин, О. Ортинський, І. Мазепа, С. Новоженюк, Б. Паздрій, В. Посполита, Р. Савчак, Б. Сеник, П. Тарнавський, Я. Татомир, Є. Труш, І. Васюрко, М. Викрикач, В. Завадович та Є. Зиблікевич.

До Контрольної Комісії увійшли: М. Субтельний, С. Мазурок та Ю. Прокопишин.

Збори вибрали на внесок інж. В. Медухи Ліквідаційну Комісію для формального замкнення діловодства Професійної Ланки „Тризуба". На запити відносно фінансового стану Проф. Ланки „Тризуба" відповів книговод „Тризуба" мґр М. Ліщинський та менаджер дружини В. Корчинський, а на запити відносно стану дружини в дану пору — інж. В. Сеник.

Рада Директорів відбуде перше засідання 17-го січня і тоді вибере із-поміж себе Президію та Екзекутиву Корпорації.

Ці перші збори Проф. Ланки „Тризуба" у її новій формі пройшли ділово. У складі Дирекції Корпорації бачимо представників трьох поколінь та усіх професій української громади Філядельфії й околиці. Зокрема слід радіти присутністю у складі Ради чисельної групи „молодих", у більшості бувших та теперішніх змагунів аматорської дружини „Тризуба".

У найближчих тижнях Дирекція Корпорації починає кампанію за придбання якнайбільшого числа уділовців, і можна сподіватися, що у Філядельфії та околиці не буде ні одного українця, який не став би уділовцем „Філядельфія Юкрейнієн Нешенелс".

Я. Татомир

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка" і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

Список Ч. 3.

В. Гірняк, Віндсор	$ 8.00	А. Обуховський, Трентон	2.00
Д-р. М. Орловський, Бранcвік	8.00	В. Попович, Форес Гиллс	2.00
Д. Дулиба, Квейкертавн	5.00	А. Тарадайка, Гантінгтон	2.00
Д-р Я. Рожанковський, Джамайка Плейн	5.00	І. Тиньо, Джоплін	2.00
Р. Рудницький, Блюмінгт.	5.00	С. Цимбала, Бруклин	2.00
А. Триш, Дітройт	5.00	Ю. Янів, Севен Гиллс	2.00
М. Хомут, Піскатавей	4.60	А. Ясний, Бронкс	2.00
К. Астраб, Пікскіл	3.00	С. Андрушків, Ню Йорк	1.00
В. Бурак, Гартфард	3.00	Г. Бабин, Перт Амбой	1.00
Д. Висоцький, Флашінґ	3.00	Ю. Бачинський, Коговз	1.00
Р. Войцех, Воукеґан	3.00	Н. Белос, Клівленд	1.00
О. Дземюк, Шикаґо	3.00	Б. Бродин, Вудсайт	1.00
Р. Дражньовський, Н. Н.	3.00	А. Буцяк, Менчестер	1.00
К. Дрогомирецький, Коговз	3.00	П. Вітенко, Вілінґ	1.00
В. Дучинський, Клівленд	3.00	В. Волянський, Клівленд	1.00
Е. Залевський, Вашинґтон	3.00	М. Гентош, Деляно	1.00
Д-р. Д. Капітан, Рочестер	3.00	В. Глют, Джексон Гайтс	1.00
Карпатія - Кредитова Спілка, Вінніпеґ	3.00	Г. Дацків, Шикаґо	1.00
І. Красник, Шикаґо	3.00	М. Децик, Піттсбурґ	1.00
П. Ластович, Сан Бернар.	3.00	В. Дмитрів, Вест Іслiп	1.00
Л. Ленчук, Елмгурст	3.00	С. Івасечко, Редінґ	1.00
В. Мельничин, Джорджт.	3.00	П. Іканович, Бруклин	1.00
Д-р Я. Михайлович, Мішіґін, Ситі	3.00	Н. Зопко, Бікон Фоллс	1.00
В. Осідач, Дірборн	3.00	І. Жилавий, Філядельфія	1.00
З. Пелешенко, Гаммонд	3.00	В. Каваць, Ню Йорк	1.00
В. Пепюк, Сеймор	3.00	О. Канівец, Саутінґтон	1.00
Я. Петрущак, Піттсбурґ	3.00	Р. Кміцикевич, Перу	1.00
П. Пітула, Елизабет	3.00	В. Коваль, Ню Йорк	1.00
Ф. Сілецький, Лорейн	3.00	М. Кохан, Честер	1.00
Р. Стебельський, Спокане	3.00	Т. Литвиненко, Фецксвілл	1.00
І. Терлецький, Піттсбурґ	3.00	Д. Лукиник, Вунсакет	1.00
М. Турянський, Шикаґо	3.00	Г. Макух, Джамайка Пл.	1.00
Т. Цар, Ірвінґтон	3.00	Ф. Мартинюк, Ґрімсби	1.00
Ю. Шарик, ПлейнФілд	3,00	М. Михайлів, Боффало	1.00
А. Міскевич, Кантан	2.20	Е. Мурований, Миллвіл	1.00
І. Борисенко, Пеорія	2.00	М. Олійник, Алтуна	1.00
К. Верескло, Бранкс	2.00	В. Палюх, Пассейк	1.00
М. Гнатчук, Ламбертвілл	2.00	В. Паракц, Ірвінґтон	1.00
Д-р І. Гребеняк, Олбани	2.00	М. Петровський, Ґранд Р.	1.00
Я. Н. Гелета, Коледж П.	2.00	О. Рекрут, Провіденс	1.00
І Данилишин, Ню Йорк	200	Т. Скоробагатий, Лодай	1.00
Б. Єлюк, Шикаґо	2.00	І. Слоньский, Філядельфія	1.00
А. Запара, Вашинґтон	2.00	Г. Смолин, Линден	1.00
П. Король, Річмонд	2.00	О. Сокіл, Гатфорд	1.00
М. Леськів, Вайтставн	2.00	Т. Стеткiв, Дітройт	1.00
О. Ломацький Сілвер Спр.	2.00	І. Страховський, Меррік	1.00
М. Монастирська, Оліквісна	2.00	Ф. Турко, Філядельфія	1.00
		А. Турчин, Блюмінґтон	1.00
		М. Уздейчік, Йонкерс	1.00
		И. Флис, Бовлінґ Ґрін	1.00
		О. Чато, Овкленд	1.00
		С. Шаґала, Філядельфія	1.00
		І. Шимкарук, Корвеллс Г.	1.00

СТУДІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ВІЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(Продовження зі стор. 2-ої)

дянства, вказали на їх зацікавлення справами університету та підкреслили ролю університету в минулому та його завдання в майбутньому. З прощальним словом від учасників літнього навчання виступив мґр Вол. Жила, який привітав ювілята з Відня, вказавши на його великі заслуги для української молоді, що виросла й виростає в рядах Пласту. Далі він подякував окремим провідникам українських організацій Мюнхену, а саме: голові ЦПУЕН мґрові А. Мельникові, редакторам українських часописів і журналів, українським священикам Мюнхену та доц. інж. Д. Пеленському й його дружині Ользі за тепле й дружнє ставлення до студентів і курсантів. Згодом мґр Жила згадав професорів УВУ й його адміністрацію, відмітивши їх вклад у літнє навчання. Після офіційної частини відспівано низку народних пісень, деякі у виконанні всіх присутніх, а деякі у виконанні солістів Ждана Рудницького й Майковської з Вінніпеґу.

16-го серпня відбулася докторська промоція пп. Степана Чорнія з ЗДА й Володимира Шелеста з Канади. Степан Чорній промувався на підставі докторської дисертації „Карпенко Карий і театр", а Володимир Шелест на підставі дисертації „Елегія в українській поезії" і успішних риґорозів. Промоція відбулася в присутності студентів і запрошених представників громадянства. Цього літа закінчив на УВУ маґістерію п. Микола Дупляк з Америки.

Бібліотека УВУ порівняно невелика розміром. Книжки й періодичні видання закатологовані, а архівні матеріяли зберігаються в окремих замкнутих шафах. З новіших видань є лише ті книжки, які автори, або видавці подарували бібліотеці. Бібліотека не має потрібних фондів на закуп нових книжок, ані на оправу старих. Бібліотекою завідує д-р Павло Кашинський, який тримає її в належному порядку й дуже турбується, коли не може допомогти студентові потрібною літературою. З уваги на брак книжок, студенти користуються Баварською Державною Бібліотекою і бібліотекою слов'янського семінару Людвіґ-Максіміліянс Університету. Обидві бібліотеки мають поважні книжкові фонди з ділянки слов'янознавства й стараються всесторонньо допомагати студентам і курсантам УВУ.

В цьому році студенти літнього семестру отримали стипендію, яку дав німецький уряд для чужинців, що студіюють на території Західньої Німецької Республіки. КоДУС, який очолює проф. д-р О. Кульчицький, дав стипендію учасникам курсів українознавства.

Студії в УВУ залишили глибокі враження на всіх студентах і курсантах. В своїх викладах професори й викладачі дали своїм слухачам ближче відчути й пізнати Україну. Тіснішими нитками духового контакту зв'язали всіх учасників з життям українського народу й його прецінними культурними надбаннями. Нема сумніву, що здобуте знання в ділянці україністики, славістики й історії Східньої Европи матиме своє значення у розвитку кожного, хто студіював в УВУ. Жаль тільки, що з цих цінних викладів скористало лише невелике число студентів, яким, крім авдиторного навчання, присвячено чимало особистої уваги. Так уже водиться, що університет на еміґрації рідко стає масовим університетом. Він радше набирає елітарного характеру і як такий виробляє для себе окремі завдання служити науці й справі, в ім'я якої його покликано до життя. Цього факту свідомі адміністрація, професура університету, як також і німецькі друзі нашої „Альма матер".

Володимир Жила

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

РОКЕФЕЛЛЕР СУМНІВАЄТЬСЯ В ТОМУ, ЩОБ голови Крайового Республіканського Комітету поважно поставилися до пропозиції колишнього секретаря внутрішніх справ за президентури Айзенгавера Фреда Сітона та підтримували вже тепер кандидатуру на президента колишнього віце-президента Ніксона. Нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер заявив, що, на його думку, стейтові провідники республіканців не відгукнуться взагалі на пропозицію Сітона.

СЕКРЕТАР РІЛЬНИЦТВА В ОБОРОНІ контролі засівної площі під окремі рільничі культури, бо без контролі американське фармерство попаде в хаос. Секретар рільництва Орвілл Л. Фрімен промовляв на рільничому форумумі в Тулсі в Оклагомі і виступив проти тих фармерських груп і тих конґресменів, які домагаються знесення контролі засівної площі. Згідно з законом із 1960-го року Уряд контролює засівну площу і цим способом контролює рільничу продукцію, недопускаючи до завеликих надвишок рільничих продуктів.

КНИЖКИ

НОВА КНИЖКА ІВАНА МАНИЛА

У видавництві Об'єднання Українських Письменників „ВОЛОСОЖАР" вийшла нова збірка **І. Манила „УКРАЇНА САМА..."**. Ціна 1 дол. „...Вони, твори І. Манила, треба думати, залишаться тривким вкладом в українській літературі". — Проф. Яр. Рудницький („Н. Ш."). Замовцям висилаємо також новий каталог книжок. — Адреса: **I. Manylo P. O. Box 472 Vineland, N.J. 08360. U.S.A.**

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 23-го грудня 1966 року по довгій і важкій недузі, на 78-му році життя помер у Львові

о. ПАНТЕЛЕЙМОН САЛУН

б. парох Лаврикова і Никлович, коло Судової Вишні. Похоронений на Личаківському цвинтарі побіч могили своєї дружини Євгенії.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

відбудеться в неділю 29-го СІЧНЯ 1967 р. о год. 10-ій рано в церкві Покрови Божої Матері в Озон Парку при 87-ій вул. і 97-ій Аве.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА

ПОДЯКА

Почуваємось до обов'язку, зложити нашу щиро-сердечну подяку, нашим Рідним і Приятелям, які так численно взяли участь у Службі Божій у 40-ий день смерти нашого Найдорожчого Мужа, Батька і Діда

бл. п. ЮРІЯ ЛУКАЩУКА

Дякуємо щиро всім присутнім на поминальному обіді, за вислови співчуття та полегші у нашому горю, рівнож дякуємо щиро за зложення датку на видання „Історії Холмщини" у сумі 115 долярів.

Хай Ласкавий Господь винагородить Ваші труди.

Горем прибиті:

ОЛЬГА ЛУКАЩУК з дітьми і внуками

Перший список пожертв

замість квітів на свіжу могилу громадського діяча та пластового провідника славної пам'яти

інж. РОМАНА ГОЛОДА

склали пожертви на фонд Енциклопедії Українознавства, що її видає Осередок НТШ у Сарселі:

1.	31 Курінь УСП-ів „Вовкулаки", Торонто — Монреал — Шикаґо	$100.00
2.	Леся і Мирон Івасиків, Торонто	100.00
3.	Крайова Пластова Старшина в Канаді, Торонто	50.00
4.	Пластова Станиця в Торонті	50.00
5.	Марія, Оля і Зенон Зелені, Торонто	30.00
6.	Стефанія і Дмитро Купяки, Торонто	25.00
7.	Володимир Скорупський, Торонто	25.00
8.	Марія і Богдан Бігуси, Торонто	20.00
9.	Юлія і Петро Головаті, Торонто	20.00
10.	Ярослава і Богдан Зоричі, Торонто	20.00
11.	Д-р Володимир Прокопович, Дітройт	20.00
12.	Д-р Борис Лонкевич, Боффало	20.00
13.	Д-р Володимир Помірко, Шикаґо	20.00
14.	Пластова Станиця, Гамілтон	15.00
15.	Мґр. Андрій Терлецьковець, Торонто	10.00
16.	Іванна і Петро Яцики, Торонто	10.00
17.	Дарія і Іван Нагніти, Торонто	10.00
18.	Ірина і Василь Федорові, Торонто	10.00
19.	Наталія Яблонська, Торонто	10.00
20.	Софія і Андрій Хараки, Торонто	10.00
	Разом 20 пожертв на суму	$575.00

Дальші пожертви на фонд Енциклопедії Українознавства НТШ для вшанування пам'яті Покійного сл. п. інж. Романа Голода, можна пересилати в Канаді до Пластової кооперати „ПЛАЙ" у Торонті на адресу:
Play Co-op Ltd., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont., Canada,
в у США на адресу представника Енциклопедії Українознавства на США:
Mr. Volodymyr Sawchak, 2074 Vyse Ave., Bronx, N.Y. 10460, U.S.A.

ПАТРОНАТ Осередку НТШ у Сарселі Торонто, Онт., Канада

ЗАКЛИК

Пересилаючи пожертву 100.00 дол. на Фонд Енциклопедії Українознавства, замість квітів на свіжу могилу сл. п. пластового сеньйора інж. РОМАНА ГОЛОДА, закликаємо курені старшого пластунства і пластових сеньйорів до пожертв на цю корисну ціль, щоб у цей спосіб віддати шану Покійному та виявити наше признання для Його великої виховної праці.

З пластовим привітом СКОБ!
За Провід 31 Куреня УСП-ів „Вовкулаки"
Торонто — Монтреал — Шикаґо

ст. пл. Ігор Попадинець, курінний суддя
ст. пл. Ігор Бардин, обозний

Замість квітів на могилу

бл. п. проф. ОЛЕКСАНДРИ СТАВНИЧОЇ

з Бофало, Н. Й.
склали 10.00 долярів
на фонд Енциклопедії Українознавства
НТ ім. Шевченка в Сарсель

Роман, Олена і Ярема ГОРБАЧЕВСЬКІ
Янґставн, Огайо

Замість квітів на могилу

бл. п. проф. ОЛЕКСАНДРИ СТАВНИЧОЇ

Бофало, Н. Й.
склали 20.00 долярів
на фонд Енциклопедії Українознавства
НТШ ім. Шевченка в Сарсель

Д-р Павло і Олена ТУРУЛИ з Родиною
Шикаґо, Ілл.

Замість квітів на могилу

бл. п. ЄВГЕНІЇ БОДНАР

з Віндзор
складаємо 10.00 долярів
на НТШ в Сарсель

Д-р Іван і Марія КУТИНСЬКІ

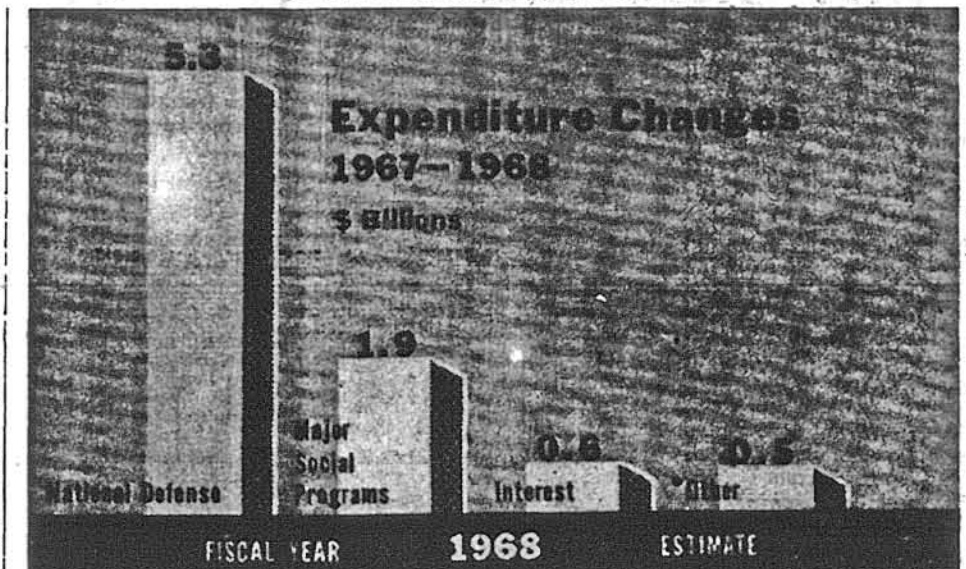
Не буде сильної Европи без Британії — заявив Вільсон де Ґоллеві

Париж. — Брітійський прем'єр Гарольд Вільсон перевів близько двогодинну розмову з французьким президентом Шарлем де Ґоллем, намагаючись переконати де Ґолля, що треба прийняти Британію до Европейської Економічної Спільноти. Вільсон з'ясував становище Британії у цій справі, при чому твердив, що Европейська Економічна Спільнота тільки виграє на тому, коли дістане до свого гурту таку високорозвинену промислову країну, як є нею Британія, та що взагалі не може бути сильної Европи без активної участи в ній Британії. Вільсон повторив давнє своє твердження, що тільки участь Британії у тісній співпраці з европейськими континентальними державами може „визволити" Европу від технологічної „суперматії" Америки. На тій нараді Вільсона з де Ґоллем були приявними також міністри закордонних справ обох держав, Джордж Бравн і Моріс Кув де Мурвіль. Після наради з де Ґоллем — Вільсон і Бравн нараджувались з французьким прем'єром Джорджом Помпіду, знову у приявності також Моріса Кув де Мурвіля. Де Ґолль приймав британських гостей дуже ввічливо, дякував їм, що вони прибули до нього, зокрема мав кілька милих слів для британського міністра закордонних справ Джорджа Бравна, але не дав ніякої остаточної відповіді, чи він погодиться на прийняття Британії до ЕЕСпільноти. Ця справа буде рішатися на найближчій конференції „на вершинах" шістьох членських держав ЕЕСпільноти у квітні в Римі: належать туди Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ.

Не буде обмеження дебат в Сенаті під час обструкції

Вашингтон. — Ліберальні сенатори з обидвох партій вирішили припинити заходи для обмеження дебат в Сенаті під час обструкції, бо голосування в дні 24-го січня виявило, що за обмеженням дебат голосували тільки 53 сенатори, а проти було 46, на 13 голосів замало до більшости двох третіх голосів, потрібної до цієї зміни. Це голосування виявило, що впродовж двох років праці 90-го Конгресу обов'язуватиме в Сенаті теперішній регулямін, який дозволяє сенаторам за допомогою довгих промов не допускати до ухвалення нового регуляміну. Проти обмеження промов під час обструкції виступають в більшості республіканські сенатори та сенатори-демократи з південних стейтів. Обструкцією послуговуються ті сенатори, які виступають проти закону про охорону громадянських прав.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ БЮДЖЕТ 1967-68

На таблиці представлено загальнй розподіл головних видатків на фінансовий рік 1967-68.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ
(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

„СЛОВНИК УКРАЇНСЬКИХ ГОВОРІВ ЗАКАРПАТТЯ"

Микола Грицак з Ужгороду вже 40 років працює над цим словником, який нині вже нараховує 250 тисяч реєстрових слів і картотека якого складається більше, як з мільйона карток. Це словник загального типу, до нього входить не тільки діялектика, а й загальнонародна лексика Закарпаття. Кожне слово ілюстроване прикладами з народних пісень, приказок тощо. З фольклорного матеріялу автор використав понад 60.000 пісень та коломийок, 15.000 приказок тощо. „Літературна Україна" з 13 січня повідомляла, що увесь словник становитиме 10 томів.

ДАЛІ „РЕҐАБІЛІТУЮТЬ".

„Літературна Україна" з 20 січня, в статті „У боротьбі за Жовтень", повідомляє про знищеного комуністами в 1934 р. письменника Олеся Досвітнього, що „разом з В. Блакитним, І. Куликом і С. Пилипенком (також згодом знищеними Ред.) пропагував ідеї марксизму-ленінізму, пролетарського інтернаціоналізму . . . писав про боротьбу з Петлюрою і Врангелем".

У КИЄВІ ВІДКРИЛОСЬ „ГЕНЕРАЛЬНЕ КОНСУЛЬСТВО НДР"

Як повідомила газетка „Вісті з України" з кінця грудня м. р., в Києві у грудні відкрито „генеральне консульство Німецької Демократичної Республіки". Прізвища консула не подано. У зв'язку з відкриттям, до Києва приїздив надзвичайний посол Східної Німеччини до СССР Горст Біттнер, який влаштував там прийняття і обмінявся тостами з „заступником голови Ради Міністрів УССР П. Тронько".

ЧИ НЕ ВІДПОВІДЬ РУМУНІЇ?

Немов у відповідь на давні (а можливо й сучасні) претенсії Румунії на споконвічну українську землю Буковину, — з Чернівців повідомлено, як читаємо в „Рад. Україні" з 18 січня, що в Північній Буковині проведено розкопи Пригородківського історичного поселення, знайденого над Дністром, в урочищі Цвинтар. „Були детально обстежені решітки житл майже піврократисячолітньої давности". Ті житла являють собою землянки прямокутної форми, в кутку — кам'яна піч, на глиняній підлозі біля печі — багато решток горщиків, „зроблених не без допомоги гончарного круга". „Аналогічні поселення древних слов'ян . . . свідчать про те, що на цій території відбувався процес формування і розвитку східнослов'янських племен".

У ЧЕРКАСАХ ВІДБУВСЯ ВЕЧІР ПАМ'ЯТИ В. СИМОНЕНКА

„Літературна Україна" з 17 січня подала петитом у „Хроніці" вістку, що в м. Черкасах, в присутності матері померлого поета Василя Симоненка — відбувся присвячений йому вечір, а також „учасники вечора слухали голос поета, записаний на магнетофонну стрічку". У вечорі взяли участь чотири місцеві літератори, а „артист Ю. Смоленський прочитав вірші поета".

БУДУЮТЬ НА ДНІПРОПЕТРОВЩИНІ, ПОСТАНОВЛЯЮТЬ — У МОСКВІ

Міністерство чорної металюргії СССР, — як повідомили московські „Известия" з 22 січня, — затвердило ширення Інгулецького гірничо - збагачувального комбінату в Дніпропетровській області, який даватиме на 40 відсотків більше продукції, ніж дотепер. Це — лише один з сотень прикладів централізованого плянування в СССР та „суверенности УССР".

СОТНІ КІНОФІЛЬМІВ ВІДНОВЛЕНО, АЛЕ — БЕЗ О. ДОВЖЕНКА

Керівник всесоюзного Комітету у справах кінофікації Ф. Бєлов розповів у Москві кореспондентові „Известий" з 18 січня про те, які давні кінофільми, випущені в СССР, знову будуть чи вже демонструються на екранах „з нагоди жовтня". . . Він назвав найперші фільми сов. продукції — „Червоні чортенята" (проти Махна), „Мати" за Горьким, безліч картин про Леніна, „Потьомкін" Ейзенштайна, навіть найдавнішу антирелігійну кінокомедію з Ігорем Іллінським, поставлену, здається, ще в Одеській студії в Україні „Свято св. Йоргена". . . Але в тому потоці назв, фільмів та імени режисерів — ніде не згадано імени і фільмів майстра кіна Олександра Довженка.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Головна Управа Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці (ОбВУА)), в якому під сучасну пору є членами найбільше число колишніх українських вояків - учасників нашої визвольнозбройної боротьби, рішила в порозумінні з Керманичем Військових Справ Виконного Органу УНРади — в 50-річчя відновлення Збройних Сил України, яке урочисто святкуємо в 1967 році, відзначити пропам'ятною відзнакою всіх живих вояків - учасників збройної боротьби за Волю України в 1917-1921 рр. та родини упавших вояків того часу.

Для переведення і технічного виконання надання пропам'ятної відзнаки покликано Капітулу Пропам'ятної Відзнаки 50-річчя Відновлення Збройних Сил України в такому складі: ген. Аркадій Валійський, голова, Іван Порятко, екз. заст. голови, Микола Алексевич, заст. голови і скарбник, Володимир Луцишин, секретар та члени: ген. Петро Самутин, ген. Микола Омелюсік і старшини д-р Іван Козак, Микола Кривопуск і Василь Креховецький.

Пропам'ятні відзнаки будуть вручені під час Ювілейного З'їзду з всього колишнього українського воювства в Філядельфії в днях 3 та 4 червня ц. р. та пізніше доручені тим, що з різних причин не зможуть особисто взяти участи в З'їзді.

Проситься всіх учасників та родини не живих вояків визвольно - збройної боротьби в 1917-1921 рр. зголоситися до ОбВУА на нижче подану адресу і подати:

1. Ім'я і прізвище, 2. Дату вступлення до Українського Війська та 3. Короткий життєпис із зазначенням, в яких частинах і битвах та в яким часі брав участь.

Після одержання зголошень Головна Управа ОбВУА передасть їх до провірки і полагодження Капітулі Проп. Відзнаки.

За Головну Управу ОбВУА
д-р Володимир Галан,
президент
Володимир Луцишин,
гол. секретар

Адреса: United Ukrainian War Veterans, 1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141.

В ТОРОНТІ БУДЕ ВИСТАВА „ЖАЙВОРОНКА" ЛЕҐАРА

Торонто. — Музично-драматична група в Торонті, яку очолює Ю. Поченюк, підготовляє чи не першу по-українськи постанову на цьому континенті відомої оперети Леґара (в перекладі Володимира Блавацького) „Жайворонок". Прем'єру оперети заповіджено на 11 лютого ц. р. в Народному Домі в Торонті і поруч Ю. Поченюка беруть у ній такі театральні сили цього міста, як Галина Голинська (музичне керівництво), Леся Білошицька (хореографія) та Е. Теліжин (сцена й костюми).

● В італійському парляменті його комісія для конституційних справ вирішила, що законопроєкт про облекшення розводів не перечить тамошній конституції. Це збільшило шанси успіху того законопроєкту, що його зголосив один із соціялістичних послів. Проте керівна Християнсько-демократична партія далі є проти такого закону, покликуючись на рішучу опозицію збоку Ватикану. Тепер 5 членів, італійців та італійок зацікавлені в тому, щоб парлямент прийняв такий закон.

● У Будапешті розпочався судовий процес проти 19-ох мадярів, яким закидають звірства, доконувані у 1944 році. Підсудні були членами екстремної правої мадярської партії.

„РУССКИЙ БОРЩ" . . .

Дотепер українці були переконані, що це їхня народна кухня створила чудовий борщ із його десятками відмін. Але московський листок „Голос Родіни" з 13 січня ц. р., призначений для закордонної пропаганди, вирішив уже й борщ оголосити російським винаходом. Там читаємо: „Ви знаєте, що кладуть у російський борщ?". А в іншому місці: „Таємні глибини російського борщу" . . . До речі, в тій же газетці з Москви всі статті й замітки спрепаровані так, що є „одна страна", і тому, наприклад, підпис під фотознімкою з Києва звучить так: „Київ, одно із найгарніших міст країни".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 28-го СІЧНЯ 1967 р.

ВІЛМІНГТОН, Дел. Річні збори Б-ва св. Володимира — 173 Відд. о год. 7:30 веч. в парохіяльній залі, церкви св. о. Миколая. Проситься членів взяти участь у зборах. — Управа.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 234-ий Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі. На порядку дня: звіти Управи і Контр. Ком., дискусія, затвердження зміни статуту. Святочна частина: відзначення за 55-ліття членства в УНС. Вибір нової Управи, внески і запити. Після зборів буде перекуска. Проситься членів чисельно прибути. — В. Головінський, предс., О. Яцусь, касир, І. Іваник, секр.

НЕДІЛЯ, 29-го СІЧНЯ 1967 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. 13-ті річні загальні збори 153 Відд. ім. Л. Мишуги о год. 10:30 в домі Спортового Т-ва „Тризуб", 4932 Н. Броад вул. На порядку: 1. Відкриття і прийняття порядку нарад. 2. Вибір Президії Загал. Зборів. 3. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Заг. Зборів. 4. Звіти Управи Відд. 5. Дискусія над звітами. 6. Звіт Контр. Ком. і уділення абсолюторії уступаючій Управі. 7. Вибір нової Управи. 8. Плян праці на слідуючий рік, внески і запити. 9. Закриття Зборів. Важаючі можуть при нагоді Заг. Зборів, заплатити також свої чл. вкладки. Після Зборів відбудеться традиційна гутірка з перекускою. Проситься ВП. Членство Відділу прибути на ці Заг. Збори. — І. Одежинський, гол., І. Скіра, секр., М. Працьський, касир.

ТАРЗАН, Ч. 5752. Тарзан відскочив від удару!

Очі еспанця палали. — А тепер я вб'ю тебе, ревів він. — Я, Франціск Пізаро!

Хуан, таємничо жахливий і жвавий, збільшений на силі своїм божевіллям, поволі зближався до Тарзана.

Він скажено вдарив, але мавполюд відскочив, і незахищена сталь розсікла повітря при його ребрах!